

1 §

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Machi Market Oy/ Machi Market

HEL 2020-012662 T 11 02 00

Päätös

Toimija

Machi Market Oy, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki
y-tunnus 3123780-1

Elintarvikehuoneisto

Machi Market, Visbyнкуja 2, 00930 Helsinki

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön määräys

1. Toimijan on laadittava omavalvontasuunnitelma, noudatettava sitä ja pidettävä sen toteutumisesta kirjaa.
2. Kylmälaitteiden lämpötilojen omavalvontakirjanpitoa tulee tehdä säännöllisesti ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti.
3. Myymälään tulee asentaa asianmukaisesti varusteltu käsienpesupiste palvelumyyntitiskin yhteyteen.
4. Siivousvälineille tulee osoittaa asianmukainen säilytyspaikka. Siivousvälineet on puhdistettava, huollettava ja säilytettävä hygieenisesti.
5. Palvelumyyntitiskillä myynnissä olevista naudanlihoista ja naudanlihaa sisältävistä jauhelihoista on annettava erityislainsäädännön edellyttämät tiedot kuluttajille.
6. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla suomen- ja ruotsinkieliset säädösten mukaiset pakkausmerkinnät.
7. Pakolliset elintarviketiedot, myös mahdolliset erityislainsäädännön edellyttämät, on oltava asiakkaan saatavilla verkkokaupassa, ennen elintarvikkeen ostopäätöksen tekemistä.

Määräaika

Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava 29.1.2021 mennessä.

Täytäntöönpano

07.01.2021

Määräystä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto) toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Machi Market myymälä maahantuo eläinperäisiä elintarvikkeita EU:n sisämarkkinoilta. Lisäksi myymälässä on palvelumyyntiä, verkkokauppa ja teollisesti pakattujen elintarvikkeiden myyntiä. Myymälään tehtiin tarkastus valituksen johdosta 3.3.2020, jolloin huomattiin, että myymälän nimi oli vaihtunut Machi Marketiksi. Myymälän uusi omistaja kertoi ostaneensa Somar Food Oy:n (y-tunnus 2856468-4) ja jatkavansa myymälätoimintaa samalla y-tunnuksella, vain myymälän nimi vaihtui.

Myymälään tehtiin valvontasuunnitelman mukainen tarkastus 18.8.2020 (Liite 1 Tarkastuskertomus 18.8.2020) Tällöin on havaittu, että

-Toimijalla ei ollut suunnitelmaa omavalvonnan hallintaan eikä omavalvontaan liittyvää lämpötilaseurantaa ollut tehty.

-Palvelumyyntitiskin yhteydessä ei ollut käsienpesupistettä.

-Siivousvälineille ei ollut erillistä siivousvälinevarastoa, jossa on vesipiste ja kaatoallas.

-Myynnissä oli paljon valmiiksi pakattuja elintarvikkeita, joista puuttuivat suomenkieliset pakkausmerkinnät.

-Asiakkaille ei ollut palvelumyynnissä ilmoitettu lihan alkuperä-, teuras-tettu- ja leikattu-merkintöjä eikä erätunnuksia.

Korjaavat toimenpiteet on edellytetty tehtäväksi 19.10.2020 mennessä

Ympäristöpalveluihin tulleiden asiakasvalitusten (5.11.2020 ja 9.11.2020) mukaan Machi Marketin verkkokauppa mainostaa kotimais-ta lihaa, mutta verkkosivuilla ei ole esillä lihatuotteiden alkuperämaatie-toja eikä pakattuna myytävien elintarvikkeiden tietoja.

Uusintatarkastuksessa 12.11.2020 havaittiin, että myymälätoimintaa pi-tävä yritys on vaihtunut 1.5.2020 ja toimijanvaihdosilmoitus täytettiin tarkastuksen aikana. Edellinen tarkastus 16.8.2020 kirjattiin edellisen yrityksen (Somar Food Oy, y-tunnus 2856468-4) tiedoilla valvontajär-jestelmään, sillä toimija ei kertonut yrityksen vaihtuneen. Myymälän ni-mi ja vastuuhenkilö ovat pysyneet samoina.

Tarkastuksella todettiin, ettei kaikkia epäkohtia ole korjattu määrääjas-sa, lisäksi myymälän sisäänkäynnin edessä oli mainos, jonka mukaan myymälässä myydään 100 % suomalaista lihaa. Asiakirjojen mukaan lampaan liha oli puolalaista ja nauta ja broileri olivat Latviasta (Liite 2 tarkastuskertomus 12.11.2020).

07.01.2021

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain (23/2006) 55 §:n mukaisesta määräyksestä sekä asetettavasta määräajasta 3.12.2020 päivätyllä kirjeellä. (Liite 3)

Toimija ei ole antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Päätöksen perustelut

Neuvonnasta, opastuksesta ja kehotuksesta huolimatta Machi Market Oy ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska Machi Market Oy ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi, on epäkohdan/epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden, johtaa kuluttajaa harhaan tai ovat muuten elintarvikemääräysten vastaisia. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelain 19 §:n mukaan elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että elintarvike ja sen käsittely täyttävät elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 5§:n mukaan omavalvonnan kirjausten tulee sisältää tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä suoritetuista korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle. Tallenteiden on oltava viranomaisten saatavilla.

Toimijan on säilytettävä omavalvonnan tallenteita vähintään vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöpäivän tai parasta ennen päivän jälkeen tai vähintään vuosi elintarvikkeen käsittelystä, mikäli edellä mainittuja päiviä ei ole asetettu.

Machi Marketilla ei ollut omavalvontajärjestelmää eikä siihen liittyvää kirjanpitoa.

Elintarvikelain 10 §:ssä todetaan, että elintarvikehuoneisto on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava, kunnossapidettava,

07.01.2021

hoidettava sekä toiminta siellä järjestettävä siten, ettei elintarvikehuoneistossa tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien taikka käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus vaarannu ja että elintarvikkeet ja elintarvikehuoneistot myös muutoin täyttävät tämän lain mukaiset vaatimukset.

Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (852/2004, liite II luku I) mukaan tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsien pesuun tarkoitettuja pesualtaita. Käsienpesualtaissa pitää olla käsienpesuun ja hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat aineet. Machi Market myymälässä ei ollut käsienpesupisteitä palvelumyyntitiskin yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta antaman asetuksen (1367/2011) 3§:n mukaan elintarvikehuoneiston siivousvälineet on puhdistettava, huollettava ja säilytettävä hygieenisesti. Machi Market myymälässä siivousvälineille ei ollut asianmukaista säilytys-, puhdistus- ja huoltopaikkaa, vaan siivousvälineet olivat tiskihuoneessa ja lihankäsittelyhuoneessa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 II osion I jakson mukaan pakatun ja leikatun naudanlihan tai naudanlihatuotteen tai naudanlihaa sisältävien jauhelihojen pakollisia alkuperämerkintöjä ovat:

- erätunnus
- alkuperä -merkintä
- teurastettu -merkintä
- leikattu -merkintä leikatussa lihassa
- valmistettu -merkintä jauhelihassa

Komission asetus (EY) N:o 1825/2000 5c §:n mukaan irtomyynnissä olevan naudanlihan ja siitä valmistetun jauhelihan välittömässä läheisyydessä näkyvällä tavalla merkittynä on oltava vastaavat alkuperätiedot kuin lihapakkauksissa lukuun ottamatta naudanlihan osalta teuras- tamoiden ja leikkaamoiden hyväksymisnumeroita.

Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013 mukaan pakatun lampaan- ja vuohenlihan ja siipikarjan lihan ja kyseisen eläimen lihaa sisältävän jauhelihan alkuperämaa on ilmoitettava seuraavasti:

- Jos eläin on syntynyt, kasvatettu ja teurastettu yhdessä maassa, voidaan ilmoittaa lihan alkuperämaa merkinnällä: "Alkuperä: maan nimi ja erätunnus".
- Muussa tapauksessa lihan alkuperätiedot annetaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013, 5 artiklan mukaisesti: kasvatusmaa-, teurastusmaa- ja erätunnus -merkinnöillä.

Irtomyynnissä olevan lampaan- ja vuohenlihan ja siipikarjanlihan sekä kyseisen eläimen lihasta valmistetun jauhelihan välittömässä läheisyy-

07.01.2021

dessä on näkyvällä tavalla oltava merkittynä vastaavat alkuperämaatiedot kuin mitä vaaditaan ilmoitettavan pakatuissa tuotteissa. Tiedot voidaan antaa myös suullisesti edellyttäen, että elintarvikkeen luovutuspaikassa kuluttajalle selvästi ja helposti havaittavalla tavalla ilmoitetaan, että tiedot on saatavissa pyydettyä henkilökunnalta. Tietojen on oltava kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisen saatavissa. Machi Market myymälässä asiakkaille ei ollut palvelumyynnissä ilmoitettu naudanlihan alkuperä-, teurastettu- ja leikattu-merkintöjä eikä erätunnuksia.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10-35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioista ja intoleransseista aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 14 §:n mukaan pakollisten elintarviketietojen lukuun ottamatta vähimmäissäilyvyysaikaa tai viimeistä käyttöajankohtaa, on oltava etämyynnissä saatavilla ennen kuin osto tehdään, ja ne on esitettävä etämyyntiin liittyvässä aineistossa tai toimitettava muilla soveltuvilla keinoilla, jotka elintarvikealan toimijan on ilmoitettava selvästi. Kun käytetään muita soveltuvia keinoja, pakolliset elintarviketiedot on toimitettava ilman elintarvikealan toimijan kuluttajalta perimää lisämaksua.

07.01.2021

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksi kielisessä kunnassa myytävään tai muuten luovutettavaan elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Elintarvikelain 9 §:ssä todetaan, että elintarvikkeesta ei saa antaa harhaanjohtavia tietoja. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 7§:n kohdan 1 mukaan Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti elintarvikkeen erityispiirteiden ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperämaan tai lähtöpaikan, valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta.

Machi Market myymälässä oli myynnissä paljon pakattuja elintarvikkeita, joista puuttuivat suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät. Verkko-kaupassa ei oltu ilmoitettu asiakkaille pakollisia elintarviketietoja. Machi Market myymälän edustalla mainostettiin myymälässä myytävän 100 % suomalaista lihaa.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Tarkastuskertomus 18.8.2020.
2. Tarkastuskertomus 12.11.2020
3. Machi Market Oy:n kuuleminen 3.12.2020.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (23/2006) 1 §, 9 §, 10 §, 19 §, 55 §, 74 §, 78 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta liite II luku I
Maa- ja metsätalousministeriön asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 3 §, 5 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 II osio I jakso
Komission asetus (EY) N:o 1825/2000 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden merkinnän osalta 5c §
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1337/2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamissäännöistä tuoreen, jäähdytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisen osalta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 7 §, 9 §, 14§
Maa-metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta

07.01.2021

kuluttajille (834/2014) 4 §
Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (23/2006) 32 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto on siirtänyt päätäntävaltaansa edelleen elintarviketurvallisuusyksikön päällikölle.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Mikäli epäkohtia ei ole korjattu määräaikaan mennessä, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle voidaan esitellä päätösehdotus, jossa elintarviketurvallisuusyksikön päällikön antamaan määräystä tultaisiin tehostamaan uhkasakolla. Uhkasakon suuruus voisi olla 10 000- 20 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan haastetiedoksiantona Machi Market Oy:lle

Lisätiedot

Inka Luukkala, elintarviketarkastaja, puhelin: 310 32097
inka.luukkala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuskertomus 18.8.2020
- 2 Tarkastuskertomus 12.11.2020
- 3 Kuulemiskirje 3.12.2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus, elintarvikelain mukainen viranhaltijan päätös

Otteet

Ote
Machi Market Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimus, elintarvikelain mukainen viranhaltijan päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

07.01.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 1 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä päätöksestä katsotaan asianomaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

07.01.2021

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto.

Ympäristö- ja lupajaoston asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut
Elintarviketurvallisuusyksikkö
Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

10 (10)

07.01.2021

Minna Ristiniemi
vs yksikön päällikkö

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 07.01.2021.